

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kuntajakolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuntajakolain yhdistymisavustussäännöksiä kuntajaotuksen kehittämistä tehokkaammin kannustaviksi.

Yhdistymisavustuskautta jatketaan nykyisestä kahdesta vuodesta viiteen vuoteen niin, että yhdistymisavustuksen suuruus määräytyy kahtena ensimmäisenä vuotena nykyistä vastaavin perustein ja jatkuu sen jälkeen nykyistä ensimmäisen ja toisen vuoden välistä porrastusta vastaavasti supistuen kolme vuotta.

Kuntajaon muutoksien valtionosuuksiin

aiheuttamien vähennysten ja lisäysten korjaus ehdotetaan muutettavaksi valtionosuuksien vähenemisen korvaukseksi ja jatkettavaksi kahdesta viiteen vuoteen sekä laajennettavaksi kaikkia kuntien lukumäärää vähentäviä kuntajaon muutoksia koskevaksi.

Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi uutena kokeiluluontoisena

yhdistymisavustusmuotona määräaikaaisesti voimassa oleva investointi- ja kehittämishankkeiden tuki.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2002 alusta.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYSLUETTELO.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1. Nykytila ja ehdotetut muutokset.....	3
2. Esityksen vaikutukset	3
3. Asian valmistelu.....	4
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	4
1. Lakiehdotuksen perustelut.....	4
2. Voimaantulo	5
LAKIEHDOTUS.....	5
kuntajakolain muuttamisesta.....	5

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Kuntajakolaki (1196/1997) uudistettiin vuonna 1997 toteutetun kuntajakolainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä. Lain toimivuudessa ei ole esiintynyt sellaisia haittoja, jotka edellyttäisivät sen laaja-alaista uudistamista. Esityksen tarkoituksena on kuntarakenteen toiminnallisen tehokkuuden ja taloudellisuuden edistäminen lakiin sisältyvää kuntien yhdistymisavustusjärjestelmää tehostamalla ja monipuolistamalla.

Kuntien valtionosuuksia ja arvonlisäveropalautusten takaisinperinnästä luopumista selvittänyt työryhmä esitti 15 päivänä toukokuuta 2001 jättämässään raportissa muun muassa: ”Kuntien yhdistymistä edistetään investointeja ja kehittämishankkeita tukemalla. Lisätukea voitaisiin myöntää elinkeinoelämän ja infrastruktuurin tukemiseen sekä kuntien yhdistymistä edistäviin opetustoimen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeisiin. Lisätukea koskevien säännösten ehdotetaan olevan voimassa kokeiluluontoisesti vuoden 2004 loppuun. Lisäksi yhdistymisavustusten kestoja jatketaan nykyisestä kahdesta vuodesta porrastaen viiteen vuoteen. Lainsäädännön tarkistuksin huolehditaan siitä, että valtionosuusperusteet eivät muodosta estettä kuntien yhdistymiseen. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan ja opetusministeriön hallinnonalan kehittämismäärärahoja käytetään nykyistä tehokkaammin kuntien yhdistymistä tukevalla tavalla.” Työryhmän ehdotuksia samana päivänä käsitellyt hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti puoltaa sen esittämiä edellä mainittuja toimenpiteitä.

Ehdotusten toteuttaminen edellyttää kuntajakolain 10 luvun ja siinä säädettyjen yhdistymisavustuksia koskevien säännösten uudistamista.

Luvun nimi ehdotetaan muutettavaksi niin,

että se vastaa entisestään monipuolistuvaa avustusmuotojen kokonaisuutta, ja rakenne sellaiseksi, että se mahdollistaa moninaistuvan säännösten selkeyden ja käytäntöön sovellettavuuden.

Nykyisen yhdistymisavustuksen nimi ehdotetaan muutettavaksi avustuksen luonnetta kuvaavasti laskennalliseksi yhdistymisavustukseksi ja sitä koskevat säännökset koottavaksi yhteen pykälään. Säännöksiä muutettaisiin niin, että avustuskausi pidentyisi nykyisestä kahdesta vuodesta viiteen vuoteen, että sen määrä porrastettaisiin kolmannelta vuodesta eteenpäin nykyistä ensimmäistä ja toista vuotta vastaavalla tavalla asteittain väheneväksi ja että avustuskauden piteneväksi vastaavasti avustuksen enimmäismäärä nostettaisiin nykyisestä 25 miljoonasta markasta (4 204 698 eurosta) 6 727 517 euroon.

Kuntajaon muutosten kunnille suoritettaviin valtionosuuksiin aiheuttamien vaikutusten kompensatio ehdotetaan muutettavaksi menetysten korvaamiseksi. Menettelyn soveltamisalaa laajennettaisiin siten, että sitä sovellettaisiin myös muihin kuin kokonaisten kuntien yhdistämiseen perustuviin kuntien lukumäärää vähentäviin kuntajaon muutoksiin. Soveltamisaikaa pidennettäisiin kahdesta vuodesta viideksi vuodeksi ja tuki porrastettaisiin supistuvaksi siinä ajassa normaaliin tilanteeseen. Muutokset poistaisivat edelleen valtionosuusjärjestelmästä aiheutuvia kuntajaotuksen muutoksien pidäkkeitä.

Kokonaan uutena avustusmuotona ehdotetaan toteutettavaksi määräaikaisesti voimassa oleva investointi- ja kehittämishankkeiden tuki, jota myönnettäisiin elinkeinoelämää sekä yhdyskuntarakentamista ja ympäristönsuojelua palvelevan infrastruktuurin kehittämistä tukeviin investointeihin sekä opetus- ja kulttuuritoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeisiin. Investointien ja kehittämishankkeiden

tukijärjestelmä ehdotetaan säädettäväksi kokeiluluontoiseksi niin, että se koskisi kuntajaon muutoksia, jotka tulevat voimaan aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2003 ja viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2005.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksen toteuttaminen tehostaisi kuntien lukumäärän vähentymistä merkitsevien kuntajaon muutosten taloudellisia kannustimia ja parantaisi siten kuntajaotuksen kehittämisedellytyksiä. Tehostuvat valtion tuet aktivoisivat kuntia aloitteellisuuteen ja uutena tukimuotona kokeiltava investointi- ja kehittämishankkeiden tuki antaisi myös valtiolle mahdollisuuden vaikuttaa aktiviteetin tarkoituksenmukaiseen suuntautumiseen.

Valtio on viime vuosina lisännyt kunnille jaettavaa tukea, mutta maassamme on silti suuri määrä voimavaroiltaan niin heikkoja kuntia, että ne eivät selviä tehtävistään omista tuloistaan ja valtionosuuksista muodostuvilla säännönmukaisilla voimavaroilla. Koko tämän kuntaryhmän ongelmia ei voida ratkaista valtionosuusjärjestelmän muutoksilla eikä niitä voida hoitaa pysyvästi tilapäisiin ja poikkeuksellisiin vaikeuksiin tarkoitettulla harkinnanvaraisella valtionavustuksella. Huomattava osa tästä kuntajoukosta on sellaisia, että niiden voimavaraongelmat voidaan ratkaista kuntajaotusta kehittämällä. Taloudellisten kannustimien tehostaminen merkitsisi lisäyksiä valtion menoihin, mutta kuntajaotuksen kehittymisen kautta tapahtuva kuntien toiminnan tehostuminen synnyttäisi pidemmällä aikavälillä kuntataloudellisia säästöjä. Niiden seurauksena vähenisi tarve kuntien harkinnanvaraisiin avustuksiin, ja niitä varten valtion talousarvioon sisältyvää määrärahaa voitaisiin vastaavasti supistaa.

Nykyisen kuntajakolain säännösten perusteella maksettaviin yhdistymisavustuksiin, varsinaiseen yhdistymisavustukseen ja valtionosuusmuutosten kompensatioon, käytetään vuonna 2001 yhteensä 43 862 148 markkaa (7 377 084 euroa) ja vuonna 2002

yhteensä 6 027 072 euroa, joista summista noin 10 % on valtionosuusmuutosten kompensatiota. Voimassa olevan lainsäädännön ja toistaiseksi tehtyjen kuntajaon muutospäätösten perusteella valtiolle ei aiheudu yhdistymisavustusmenoja vuoden 2002 jälkeen. Uuden lain mukaiset laskennallisen yhdistymisavustuksen määräytymisperusteet olisivat kahdelta ensimmäiseltä vuodelta samat kuin nykyisen lain yhdistymisavustusperusteet. Kolmannesta vuodesta lähtien määrä alenisi samalla tavalla kuin se nyt alenee ensimmäisestä toiseen vuoteen. Uusien säännösten voimassa ollessa tehtävät kuntajaon muutospäätökset voivat tulla voimaan aikaisintaan vuoden 2003 alusta, joten niistä aiheutuvia yhdistymisavustuksia ja muuta tukea maksettaisiin ensimmäisen kerran vuonna 2003.

Yhdistymisavustusta suoritetaan nykyisin kaikissa kuntien määrää vähentävissä kuntajaotuksen muutoksissa kahtena muutoksen jälkeisenä vuotena. Avustusajan keston piteneminen ja siitä johtuva enimmäismäärän nousu lisäävät valtiolle aiheutuvia menoja arviolta 60 %. Tämä vaikutus heijastuisi valtiontalousarvioon vuodesta 2005 alkaen. Sitä enemmän menojen määrän kehitykseen voisi olla vaikutusta avustusperusteiden muutoksista mahdollisesti johtuvalla aktiviteetin muutoksella.

Valtionosuuksien muutoksia kompensoidaan nykyisin niin ikään kahtena vuotena, mutta se rajoittuu vain kokonaisten kuntien yhdistymisiin. Korvauskauten jatkaminen, kaksisuuntaisen kompensatian muuttaminen vähennyksien korvaamiseksi ja menettelyn soveltamisalan laajennus lisäävät jonkin verran valtion menoja. Menettely olisi käytännössä silti pääasiallisilta vaikutuksiltaan edelleenkin siinä mielessä kustannusneutraali, että se eliminoisi kuntajaotuksen muutoksien vaikutuksia valtion ja kuntien väliseen kustannusten jakoon.

Kuntajaotuksen kehittämisen edistämiseksi kunnille suoritettava investointi- ja kehittämishankkeiden tuki myönnettäisiin tapauskohtaisen harkinnan perusteella kuntajaon muutospäätöksien yhteydessä.

Myös investointi- ja kehittämishankkeisiin myönnettävän tuen valtiolle aiheuttamien menojen kehitys riippuisi ratkaisevasti siitä, millaista aktiivisuutta ne yhdessä muiden yhdistymisavustusten kanssa saisivat aikaan kunnissa.

Avustuksista aiheutuvia valtion menojen kokonaislisäyksiä ei voi edellä esille tulleiden seikkojen johdosta arvioida. Ne riippuvat sekä lisääntyvien yhdistymispäätöskien lukumäärästä että siitä, minkä kokoisia kuntia väestömääriltään niiden piiriin kuuluisi. Laskennallisiin yhdistymisavustuksiin ja valtionosuuksien vähentymisen korvaamisiin on arvioitu tarvittavan vuonna 2003 enintään 6.73 miljoonaa euroa ja vuonna 2004 enintään 4,20 miljoonaa euroa.

Investointi- ja kehittämishankkeiden tuki edellyttää, että vuodesta 2002 lähtien kunkin vuoden valtion talousarvioon sisällytetään valtuus, joka oikeuttaa valtioneuvoston

sitoutumaan tukipäätöskien seuraavina vuosina edellyttämiin menoihin. Tuen enimmäismäärät ratkaistaisiin näiden valtuuksien yhteydessä.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä. Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, opetusministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, työministeriöltä ja ympäristöministeriöltä sekä Suomen Kuntaliitolta. Lausunnot on otettu kaikilta keskeisiltä osiltaan huomioon. Suurimmat muutokset niiden johdosta tehtiin investointi- ja kehittämishankkeiden tukea koskeviin säännöksiin. Asia on käsitelty kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

10 luku **Yhdistymisavustukset** Kun esitys merkitsisi yhdistymisavustusmuotojen lisääntymistä, luvun otsikko ehdotetaan muutettavaksi yksiköstä monikkoon.

38 §. *Laskennallinen yhdistymisavustus.* Varsinaista yhdistymisavustusta koskevia säännöksiä on nykyisin 38-40 §:ssä. Kun nimeltään laskennalliseksi yhdistymisavustukseksi muuttuvaa avustusta koskevat ja jossain määrin sisällöltäänkin muuttuvat säännökset koottaisiin 38 §:ään, säännösten muodostama kokonaisuus saataisiin tiiviimmäksi ja helpommin hahmottuvaksi.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin avustuksen soveltamisalasta ja avustuskauten pituudesta. Avustuksen soveltamisala olisi sama kuin on nykyisellä yhdistymisavustuksella. Sitä maksettaisiin kaikissa kuntajaon muutoksissa, jotka vähentävät kuntien lukumäärää. Kuntien lukumäärä vähentyi, kun kunta yhdistetään

toisen tai toisten kuntien kanssa tai kun kunnan alue jaetaan muiden kuntien kesken. Avustuskauti jatkettaisiin kahdesta viiteen vuoteen.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin ne tekijät ja laskentasäännöt, jotka määräisivät maksettavan avustuksen määrän. Avustuksen määrän ratkaisisivat samat tekijät, jotka ratkaisevat nykyisen yhdistymisavustuksen määrän. Kahta ensimmäistä vuotta koskevat määräytymisperusteet olisivat samat kuin nykyisenkin yhdistymisavustuksen perusteet. Kolmannesta vuodesta lähtien määrä alenisi samalla tavalla kuin se nyt alenee ensimmäisestä toiseen vuoteen. Avustuskauten pitenemistä vastaavasti avustuksen enimmäismäärä nousisi 4,20 miljoonasta 6,73 miljoonaan euroon.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin vastaavan nykyisen säännöksen mukaisesti, että tapauksissa, joissa avustusta saavia kuntia olisi enemmän kuin yksi, se jaetaan niiden kesken asukasluvun suhteessa.

Laskennallinen yhdistymisavustus olisi 4

momentin mukaan maksettava nykyisen yhdistymisavustuksen maksumenettelyä vastaavasti ensimmäisen kerran kuntajaon muutoksen voimaantulovuonna, ja maksu tapahtuisi vuosittain kesäkuun loppuun mennessä.

39 §. *Valtionosuuksien vähenemisen korvaaminen.* Voimassa olevassa 41 §:ssä on säädetty kuntien yhdistymisestä johtuvien valtionosuuksien vähenemisen tai lisääntymisen kompensoimiseksi suorittavasta yhdistymisavustuksen korjaamisesta. Sitä vastaavasta, mutta nimeltään ja luonteeltaan muuttuvasta sekä soveltamisalaltaan laajenevasta ja kestoaltaan pitenevästä valtionosuusvähennysten korvaamisesta ehdotetaan säädettäväksi 39 §:ssä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin menettelyn luonteesta sekä soveltamisalasta ja soveltamiskauden pituudesta. Valtionosuuksien vähenemisen tai lisääntymisen kompensoiminen muuttuisi valtionosuuksien vähenemisen korvaamiseksi. Menettelyn soveltamisala laajentuisi koskemaan myös ne kuntien määrää vähentävät kuntajaon muutokset, joissa kunnan alue jaetaan muiden kuntien kesken. Soveltamiskausi pidennettäisiin kahdesta viiteen vuoteen.

Korvauksen määrää koskevat säännökset sisällytettäisiin 2 momenttiin. Kun nykyisen menettelyn soveltamisala on rajoittunut vain kokonaisten kuntien yhdistymisiin, korjauserän määrä on saatu vertaamalla yhdistyneiden kuntien erikseen kuntajaon muutosta edeltävänä vuonna saamia valtionosuuksia yhdistymisen kautta muodostuvan kunnan muutoksen voimaantulovuonna saamiin valtionosuuksiin. Avustuksen laajentuva soveltamisala vaatisi muutosta myös laskelmien suoritustapaan. Uudistettavan korvauksen laskemisen perustaksi ehdotetaan otettavaksi muutoksen kohteena olevien kuntien muutosta edeltävänä vuotena saamiin ja samalla alueella muutoksen jälkeen toimivien kuntien muutoksen voimaantulovuonna saamiin valtionosuuksien vertailu. Tämä vertailu osoittaisi sen korvauksen määrän, jonka kyseisellä alueella muutoksen voimaan tultua

toimivat kunnat saisivat muutoksen voimaantulovuodelta. Korvauksen määrä alenisi niin, että viiden vuoden kuluttua kunnat olisivat valtionosuuksien kannalta sillä tavoin normaalissa tilassa, että niitä kohdeltaisiin niin kuin muita valtionosuuskriteereiltään samanlaisia kuntia. Laskelman tekisi sisäasiainministeriö, valtionosuuslaissa (1147/1996) tarkoitettujen asianomaisten ministeriöiden, opetusministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön, antamien tietojen perusteella.

Tapauksessa, jossa korvauksen saajina olisi yhtä useampi kunta, korvaus jouduttaisiin jakamaan. Siitä ehdotetaan säädettäväksi 3 momentissa niin, että jako suoritetaan kuntien asukaslukujen suhteessa, ja että tätä suhdetta laskettaessa kuntien asukaslukujen perusteena pidetään väestötietolain mukaisia kuntajaon voimaantulo vuoden alun väestötietoja.

Sisäasiainministeriö maksaisi korvaukset vuosittain vastaavien yhdistymisavustusten yhteydessä.

40 §. *Investointi- ja kehittämishankkeiden tuki.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kokonaan uudesta yhdistymisavustuksesta, investointi- ja kehittämishankkeiden tuesta.

Pykälän 1 momentti määrittäisi tuen aineellisen luonteen ja soveltamisalan. Tuen tarkoituksena olisi parantaa kuntarakenteen kehittämisedellytyksiä edistämällä sitä merkitseviä investointi- ja kehittämishankkeita. Tuen tulisi kohdistua elinkeinotoimen, yhdyskuntarakenteen ja ympäristönsuojelun sekä opetus- ja kulttuuritoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen. Tukea voitaisiin myöntää kaikissa kuntajaon muutostapauksissa, joissa kuntien lukumäärä vähenee. Laissa ei säädettäisi tuen määrästä eikä maksamisen ajoituksesta, vaan ne ratkaistaisiin tapauskohtaisesti päätettäessä kuntajaon muutoksesta.

Pykälässä tarkoitettu tuki olisi oikeudellisesti itsenäinen muista valtionosuus- ja avustusjärjestelmistä erillinen tukimuoto. Tuen tarkoituksena olisi edistää kuntajaon muutosten toteutumista. Tuki ei vaikuttaisi kuntajaon muutoksen kohteena oleville kunnille muun lain tai valtion talousarvion

perusteella maksettavaan valtionapuun. Tuen myöntämisestä päätettäessä otettaisiin kuitenkin huomioon kuntajaon muutoksen kohteena olevissa kunnissa vireillä olevat investointi- ja kehittämishankkeet, joihin asianomaisille kunnille myönnetään valtionosuutta tai –avustusta muun lain nojalla. Niin ikään otettaisiin huomioon ne valtionavustukset, joita asianomaisille kunnille mahdollisesti myönnettäisiin suoraan valtion talousarvioon otetusta määrärahasta. Jotta ehdotettu tuki toimisi koordinoitusti kuntajaon muutoksen kohteena oleville kunnille myönnettävien muiden valtionosuuksien ja –avustusten kanssa, pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi sisäasiainministeriön velvollisuudesta kuulla niitä viranomaisia, jotka päättävät muun kuin pykälän 1 momentissa tarkoitetun valtioavun myöntämisestä mainituille kunnille. Sisäasiainministeriön tulisi siten ennen investointi- ja kehittämishankkeiden tukea koskevan päätöksen tekemistä selvittää kuntajaon kohteena oleville kunnille tuleva hankerahoituksen kokonaisuus. Tuen myöntäminen liittyisi kuntajaon muutoksiin, joita koskeva ratkaiseva päätösvalta kuuluu 4 §:n säännöksistä johtuen asianomaisille kunnille. Tätä valtaa kunnat käyttävät tehdessään kyseisen pykälän 1 momentissa tarkoitettuja yhteisiä esityksiä tai antaessaan sen 2 momentissa tarkoitettuja lausuntoja. Harkinnanvaraisesta investointi- ja kehittämishankkeiden tuesta tulisi päätöksentekoon lisäelementti. Kuntien tahdon merkitys säilyisi siinä tilanteessa 4 §:ssä tarkoitettuna vain, jos kunnilla on tiedossa tässä pykälässä tarkoitettua tukea koskevat sitovat ratkaisut. Pykälän 3 momentissa kunnille säädettäisiin mahdollisuus varmistaa, että jos niiden

kuntajaon muuttamisen edellytyksenä pitämää investointi- ja kehittämishankkeiden tukea ei myönnetä, niin myöskään kuntajaon muutos ei voi toteutua.

Pykälän 4 momentin mukaan sisäasiainministeriö päättäisi tuesta samalla, kun se päättää kuntajaon muutoksesta. Tuen maksaisi sisäasiainministeriö. Pykälässä tarkoitetun investointi- ja kehittämishankkeen tukeen sovellettaisiin muilta osin valtionavustuslakia (688/2001).

Tuki säädettäisiin 5 momentissa kokeilulukuontoiseksi ja määräaikaisesti voimassa olevaksi. Sitä voitaisiin myöntää aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2003 ja viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2005 voimaantulevien kuntajaon muutosten johdosta.

41 §. Yleisperustelujen yhteydessä mainituista syistä tehtyjen luvun rakennetta koskevien muutosten sekä edellä perustelujen 38-40 pykälien muutosten johdosta nykyinen 41 § käy tarpeettomaksi ja se voidaan kumota.

2. Voimaantulo

Esitys ei ole riippuvainen muista esityksistä eivätkä sen mukaiset yhdistymisavustukset edellyttäisi määrärahoja vuoden 2002 talousarvioon. Jotta uusien säännösten mukainen investointituen kokeilu voisi toteutua tarkoitettussa aikataulussa, säännökset olisi pyrittävä saattamaan voimaan mahdollisimman pian. Sen vuoksi laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

40 pykälää sovellettaisiin vain kuntajaon muutoksiin, jotka tulevat voimaan aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2003 ja viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2005.

Laki

kuntajakolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 19 päivänä joulukuuta 1997 annetun kuntajakolain (1196/1997) 41 § sekä
muutetaan 10 luvun otsikko ja 38 – 40 § seuraavasti:

10 luku

Yhdistymisavustukset

38 §

Laskennallinen yhdistymisavustus

Jos kuntajakoa muutetaan niin, että muutos merkitsee kuntien määrän vähenemistä, asianomaisille muutoksen jälkeen toimiville kunnille suoritetaan muutoksen voimaantulovuotena ja sitä seuraavina neljänä vuotena laskennallisilla perusteilla määräytyvää yhdistymisavustusta.

Kuntajaon muutoksen voimaantulovuonna maksettavan yhdistymisavustuksen määrä lasketaan muutoksen kohteena olevien kuntien asukaslukujen perusteella seuraavasti:

Kunnan Asukasluku	Avustus euroa/asukas
—2000	316
2001—2500	299
2501—3000	282
3001—3500	265
3501—4000	249
4001—4500	232
4501—5000	215
5001—5500	198
5501—6000	181
6001—6500	164
6501—7000	148

Yli 7000 asukkaan kunnan laskentaperusteena on 131 euroa asukasta kohti. Jos suurimman kunnan asukasmäärä on yli 10 000, laskelmassa otetaan huomioon vain 10 000 asukasta. Määrän laskennassa kunnan asukaslukuna käytetään kuntajaon

muutoksen voimaantuloa edeltävän vuoden alkaessa ollutta väestötietolain (507/1993) 18 §:n mukaista asukaslukua. Ensimmäisenä voimaantulovuotta seuraavana vuotena avustuksen määrä on 80, toisena 60, kolmantena 40 ja neljäntenä 20 prosenttia voimaantulovuoden määrästä. Avustuksen määrä koko avustuskaudella on enintään 6 727 517 euroa.

Silloin kun yhdistymisavustusta saa useampi kuin yksi kunta, avustus jaetaan kuntien kesken asukaslukujen suhteessa.

Ministeriö maksaa avustuksen vuosittain kunkin vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

39 §

Valtionosuuksien vähenemisen korvaaminen

Jos 38 §:ssä tarkoitettu kuntajaon muutos vähentää asianomaisten kuntien valtionosuuksia, kunnille myönnetään vähennyksen johdosta kuntajaon muutoksen voimaantulovuotena ja sitä seuraavina neljänä vuotena valtionosuuksien vähenemisen korvausta.

Kuntajaon muutoksen voimaantulovuodelta maksettavan korvauksen määrä lasketaan vertaamalla muutoksen kohteena oleville kunnille muutosta edeltävänä vuotena myönnettyjä yleistä valtionosuutta, verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien tasausta ja tehtäväkohtaisia käyttökustannusten valtionosuuksia samalla alueella muutoksen jälkeen toimivien kuntien muutoksen voimaantulovuonna saamiin vastaaviin valtionosuuksiin. Laskelman tekee ministeriö kuntien valtionosuuslaissa (1147/1996) tarkoitettujen asianomaisten ministeriöiden antamien tietojen perusteella. Ensimmäisenä voimaantulovuotta seuraavana vuotena korvauksen määrä on 80, toisena 60, kolmantena 40 ja neljäntenä 20 prosenttia voimaantulovuoden määrästä.

Silloin kun korvausta saa useampi kuin yksi kunta, korvaus jaetaan kuntien kesken asukaslukujen suhteessa. Kuntien asukaslukujen perusteena pidetään väestötietolain mukaisia kuntajaon voimaantulo vuoden alun väestötietoja. Ministeriö maksaa korvaukset yhdistymisavustusten yhteydessä.

40 §

Investointi- ja kehittämishankkeiden tuki

Kunta-asioita käsittelevä ministeriö voi, jos kunnat pitävät sitä kuntajaon muutoksen kannalta tarpeellisena, myöntää kunnille 38 §:ssä tarkoitetun kuntajaon muutoksen edistämiseksi tukea elinkeinotoimen, yhdyskuntarakenteen, ympäristönsuojelun, opetus- ja kulttuuritoimen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon investointi- ja kehittämishankkeisiin.

Jos kunnissa on kuntajaon muutosta valmisteltaessa vireillä sellaisia 1

momentissa tarkoitettuja investointi- tai kehittämishankkeita, joihin myönnetään valtionosuutta tai –avustusta muun lain nojalla tai valtion talousarviossa muuhun kuin 1 momentissa säädettyyn tarkoitukseen osoitetuista määrärahoista, ministeriön tulee ennen tässä pykälässä tarkoitettun tuen myöntämistä kuulla viranomaista, joka myöntää valtionosuuden tai –avustuksen.

Mikäli kuntajaon muutoksen kohteena oleva kunta on asettanut 1 momentissa tarkoitetun tuen kuntajaon muutoksen ehdoksi, kuntajaon muutos voidaan tehdä vain, jos tuki hyväksytään.

Ministeriö päättää tuen maksamisesta samalla kun se päättää kuntajaon muutoksesta.

Tätä pykälää sovelletaan kuntajaon muutoksiin, jotka tulevat voimaan vuoden 2003, 2004 tai 2005 alusta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Alue- ja kuntaministeri *Martti Korhonen*